

Plan rozwoju krajów związkowych Regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia (LEP HR)

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na
środowisko łącznie ze streszczeniem w języku
niespecjalistycznym

Projekt z dnia 19.07.2016 r.

Projekt planu rozwoju krajów związkowych dla regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia (LEP HR), stan na 19.07.2016 r.

Spis treści

- I Podstawy prawne i relacja LEP HR do innych programów i planów zagospodarowania przestrzennego
- II. A Warunki ramowe i strukturalno-przestrzenne trendy rozwojowe dla regionu stołecznego
- II. B Założenia rozwojowe i regulacyjne LEP HR
- III Ustalenia tekstowe i uzasadnienia
 - III. 1 Region stołeczny
 - III. 2 Rozwój gospodarczy
 - III. 3 Miejscowości centralne, obszary realizacji funkcji głównych, zabezpieczenie potrzeb bytowych i handel detaliczny
 - III. 4 Krajobrazy kulturowe
 - III. 5 Rozwój osadnictwa
 - III. 6. Rozwój terenów otwartych
 - III. 7 Rozwój komunikacji i infrastruktury
 - III. 8 Klimat, powódzie i energia
 - III. 9 Współpraca międzygminna i regionalna
- IV Objasnienia do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w formie streszczenia oraz podane działania monitorujące [zostanie sporządzone po procedurze udziału społeczeństwa
- V Mapa ustaleń

Rozdział I

Podstawy prawne i relacja LEP HR do innych programów i planów zagospodarowania przestrzennego

Plan rozwoju krajów związkowych dla regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia (LEP HR) stanowi wykonanie przez wspólny organ planistyczny krajów związkowych Berlin i Brandenburgia zlecenia planowania i koordynacji zawartego w prawie federalnym i krajowym. Federalna ustawa o gospodarce przestrzennej (ROG) oraz umowa o planowaniu krajów związkowych zawierają podstawy prawne dla sporządzenia wspólnych planów rozwoju krajów związkowych.

Dla stworzonego z krajów związkowych Berlin i Brandenburgia regionu stołecznego wspólne planowanie na poziomie krajów związkowych realizowane jest poprzez ogół programów i planów wysokiego stopnia. Obok LEP HR obowiązują następujące dokumenty planistyczne:

- Program rozwoju krajów związkowych 2007 (LEPro 2007),
- § 19 ustęp 11 programu rozwoju krajów związkowych (LEPro) z roku 2003 oraz
- Plan rozwoju krajów związkowych dotyczący terenów portu lotniczego (LEP FS) z roku 2006.

LEP FS nakłada się jako merytoryczny i przestrzenny plan częściowy na ustalenia LEP HR.

LEP HR zastępuje plan rozwoju krajów związkowych Berlin-Brandenburgia (LEP B-B).

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

LEP HR zawiera ustalenia dotyczące rozwoju, ładu przestrzennego i zabezpieczenia regionu stołecznego, w szczególności odnośnie funkcji i wykorzystania przestrzeni i uchwalany jest w formie rozporządzenia rządu kraju związkowego obowiązującego na terenie danego kraju związkowego.

Adresatami planu rozwoju krajów związkowych, przy którego tworzeniu współdziałają wszystkie resorty rządów krajów związkowych, są:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- planowanie regionalne,
- planowanie specjalistyczne,
- pozostałe instytucje publiczne oraz
- osoby prawa prywatnego zgodnie z § 4 ustęp 1 Ustawy o gospodarce przestrzennej (ROG).

Z uwagi na hierarchiczną relację pomiędzy planami gospodarki przestrzennej wysokiego stopnia oraz planami regionalnymi, cele i zasady planu wyższej rangi wypierają sprzeczne z nimi cele i zasady planów regionalnych, jeżeli nie są one jeszcze dopasowane do zmienionego w międzyczasie lub później uchwalonego planu gospodarki przestrzennej obowiązującego na terenie całego kraju związkowego.

Regulacje planu są zróżnicowane w taki sposób, że

- mają za przedmiot jako cele gospodarki przestrzennej, których należy przestrzegać, wiążące wytyczne w formie przestrzennie i merytorycznie określonych lub możliwych do określenia, rozważonych przez organy odpowiedzialne za gospodarkę przestrzenną ustaleń, które nie są już możliwe do zmian w ramach rozważań lub
- jako konieczne do uwzględnienia zasady gospodarki przestrzennej mają za przedmiot stwierdzenia dotyczące rozwoju, ładu i zabezpieczenia przestrzeni, jako wytyczne do następujących później decyzji podejmowanych na podstawie rozważań i według uznania.

Ustalenia planu rozwoju kraju związkowego oznaczane są literą "Z" w przypadku celów gospodarki przestrzennej oraz "G" w przypadku zasad gospodarki przestrzennej.

Rozdział II. B

Założenia rozwojowe i regulujące LEP HR

Zasadniczą podstawę planu rozwoju krajów związkowych dla regionu stołecznego stanowią opisane w rozdziale II A warunki ramowe i przestrzenne trendy rozwojowe w Berlinie i Brandenburgii. Te warunki i trendy traktowane są z punktu widzenia gospodarki przestrzennej w odniesieniu do ich skutków dla struktury przestrzennej i oceniane pod względem ich znaczenia dla planowania na poziomie krajów związkowych. Zarządzanie przestrzenią poprzez planowanie na poziomie krajów związkowych następuje tylko wtedy, gdy jest to możliwe i konieczne za pomocą będących do dyspozycji instrumentów gospodarki przestrzennej w celu uzyskania zrównoważonego rozwoju całej przestrzeni. LEP HR zawiera ustalenia odnośnie ładu przestrzennego, aby w rozumieniu ustawy ROG uzgodnić ze sobą różne wymagania związane z przestrzenią, regulować konflikty wynikające z użytkowania przestrzeni oraz zabezpieczyć potrzeby poszczególnych sposobów użytkowania i funkcji przestrzeni.

LEP HR

- **różnicuje region stołeczny Berlin-Brandenburgia w przestrzenie strukturalne**
Berlin i Brandenburga wspólnie tworzą region stołeczny z jego w różny sposób ukształtowanymi przestrzeniami strukturalnymi - Berlinem, Terenami Podmiejskimi Berlina i Dalszymi Terenami Metropolitalnymi. Przestrzenie o różnych cechach strukturalnych i trendach rozwojowych są odgraniczane, aby sprostać różnym wymaganiom odnośnie wykorzystania przestrzeni za pomocą dopasowanych założeń regulacyjnych.
- **stwarza dobre warunki ramowe dla rozwoju gospodarczego**
Stworzenie odpowiednich przestrzennych warunków ramowych ma centralne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i poprawy konkurencyjności. Do dyspozycji są wystarczające potencjały terenów do wykorzystania do aktywizacji gospodarczej. W celu zabezpieczenia opcji dla lokalizacji bardzo dużych obiektów przemysłowych prowadzi się działania z zakresu zabezpieczenia terenów.
- **zapewnia Miejscowości Centralne jako przestrzenną orientację dla zabezpieczenie potrzeb bytowych**
Przestrzenny system orientacji i koncentracji dla zabezpieczenia potrzeb bytowych w regionie stołecznym tworzy System Miejscowości Centralnych pokrywający cały jego obszar. Ma on na poziomie planowania krajów związkowych trzy stopnie (metropolia, centra nadrzędne, centra pośrednie) i jest uzupełniany w ramach reform obszarowych w zależności od regionu. Ustalenie obszarów realizacji funkcji głównych następuje w planach regionalnych.
- **koncentruje wielkopowierzchniowy handel detaliczny w odpowiednich do tego strukturach przestrzennych**
Istotnym elementem rozwoju regionalnego w regionie stołecznym jest zapewnienie ofert handlu detalicznego na całym jego terenie i w pobliżu konsumentów. Rozwój wielkopowierzchniowych obiektów handlu detalicznego możliwy jest tylko w stosownym regionalnie zakresie i przy odpowiednim przyporządkowaniu przestrzennym, aby wzmacniać centra miast i unikać błędnych rozwiązań "na zielonej łące".
- **wzmacnia krajobrazy kulturowe jako pola działania dla rozwoju regionalnego**
Różnorodne miejskie i wiejskie krajobrazy kulturowe w regionie stołecznym kryją w sobie duży potencjał rozwoju, który może być wykorzystany na rzecz rozwoju regionalnego. Płaszczyzną do działania dla rozwoju regionalnego są pola działań krajobrazów kulturowych, które mogą być wzmacniane przede wszystkim poprzez zaangażowanie lokalnych działaczy. Ważny potencjał tkwi w pozycjonowaniu krajobrazów kulturowych jako celów turystycznych.
- **kieruje rozwój osadnictwa w kierunku rozwoju wewnętrznego i unika osadnictwa rozproszonego**
Rozwojowi do wewnątrz przy realizacji celu zrównoważonego rozwoju osadnictwa daje się pierwszeństwo przed rozwojem na zewnątrz. Poprzez to unika się zajmowania nowych, nieużytkowanych dotychczas dla celów osadnictwa terenów oraz rozproszonego osadnictwa.
- **koncentruje rozwój terenów osiedli mieszkaniowych na terenie berlińskiej "gwiazdy osadniczej", w centrach nadrzędnych i pośrednich oraz na obszarach realizacji funkcji głównych**

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

Dla rozwoju osiedli mieszkaniowych w Berlinie i na Terenach Podmiejskich Berlina wystarczające potencjały terenów gwarantuje istniejąca "gwiazda osadnicza" (przestrzeń przeznaczona na osadnictwo) jako przestrzennie strukturyzujący kręgosłup zdolny do przyjęcia rosnącej liczby ludności. W przestrzeni przeznaczonej na osadnictwo umożliwia się nieograniczany ilościowo rozwój terenów osiedli mieszkaniowych ponad miejscowe potrzeby. Tereny otwarte pomiędzy osiami osiedli przejmują tu ważne funkcje w zakresie gospodarki naturalnej, jako przestrzeń kompensacji klimatycznej oraz realizacji funkcji rekreacyjnych.

Na Dalszych Terenach Metropolitalnych następuje przy dalej zmniejszającej się liczbie ludności przestrzenna koncentracja potencjałów rozwoju w centrach nadrzędnych i pośrednich, które są wraz z ich dobrą infrastrukturą do dyspozycji jako tereny budownictwa mieszkaniowego zarówno do przyjęcia migrantów z terenów wiejsko-peryferyjnych, jak i do odciążenia centrum regionu stołecznego. Dalsza koncentracja następuje na płaszczyźnie planowania regionalnego na obszarach realizacji funkcji głównych.

➤ **oferuje wystarczające przestrzenie do samorozwoju**

Także poza tymi priorytetowymi terenami osadniczymi oferowane są wystarczające możliwości do realizacji miejscowych potrzeb mieszkaniowych, przede wszystkim dla nowych potrzeb miejscowej ludności. Tym samym gminy otrzymują wystarczające tereny do obsługi swoich potrzeb rozwojowych.

➤ **chroni tereny otwarte z ich ważnymi funkcjami w ramach systemu korytarzy**

Tereny otwarte z ich ważnymi funkcjami dla gospodarki naturalnej, bioróżnorodności, ochrony klimatu czy rekreacji są połączone ze sobą za pomocą wyważonego przestrzennie, wielofunkcyjnego systemu korytarzy.

➤ **wzmacnia region stołeczny poprzez włączenie w krajowe i międzynarodowe korytarze transportowe**

Jako solidną podstawę dla zagospodarowania całej przestrzeni zapewnia się wewnętrzną sieć metropolii, centrów nadrzędnych i pośrednich.

Aby przyspieszyć integrację regionu stołecznego w ramach europejskich sieci, centralne znaczenie nadaje się dalszemu rozwojowi połączeń i węzłów, w szczególności transeuropejskich korytarzy transportowych sieci bazowej.

➤ **uwzględnia nowe potrzeby przestrzenne wynikające ze zmian klimatycznych i energetycznych**

Zmiany klimatyczne uwzględnia się poprzez odpowiedni rozwój osadnictwa i terenów otwartych. Zabezpiecza się spełnienie rosnących w związku ze zmianami klimatycznymi wymagań związanych z prewencyjną ochroną przeciwpowodziową. Odnośnie rosnących w związku z realizacją zmian energetycznych konfliktów użytkowań, w szczególności odnośnie dalszej rozbudowy obiektów energii odnawialnej, oferowane są rozwiązania w ramach gospodarki przestrzennej.

➤ **umacnia współpracę międzygminną i regionalną**

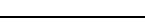

Nowe formy współpracy różnych podmiotów państwowych i cywilnoprawnych wzmacniane są na rzecz skutecznego rozwoju przestrzennego na różnych poziomach zarówno w obrębie regionu stołecznego jak i z sąsiednimi krajami związkowymi i państwami.

Rozdział V

Mapa ustaleń (legenda do mapy ustaleń projektu planu)

Symbol legendy	Język niemiecki	Język polski
	Gemeinsame Landesplanungsabteilung Berlin-Brandenburg	Wspólny Wydział Planowania Berlin-Brandenburgia
	Landesentwicklungsplan Hauptstadtregion Berlin-Brandenburg (LEP HR)	Plan rozwoju krajów związkowych Regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia (LEP HR)
	Entwurf vom 19.07.2016	Projekt z dnia 19.07.2016 r.
<u>Festlegungen</u>		<u>Ustalenia</u>
	Metropole Z 3.3 Absatz 1	Metropolia Z 3.3 ustęp 1
	Oberzentrum Z 3.4 Absatz 1	Centrum nadrzędne Z 3.4 ustęp 1
	Mittelzentrum Z 3.5 Absatz 1 und 2	Centrum pośrednie Z 3.5 ustęp 1 i 2
	Mittelzentrum in Funktionsteilung Z 3.5 Absatz 1 und 2	Centrum pośrednie w ramach podziału funkcji Z 3.5 ustęp 1 i 2
	Gestaltungsraum Siedlung Z 5.6 Absatz 1	Przestrzeń przeznaczona pod osadnictwo Z 5.6 ustęp 1
	Freiraumverbund Z 6.2	Korytarz terenów otwartych Z 6.2
	<u>Funktionales Verkehrsnetz</u>	<u>Funkcjonalna sieć transportowa</u>
	Transnationales Verkehrsnetz Z 7.1 Absatz 1	Transnarodowa sieć transportowa Z 7.1 ustęp 1
	Großräumige und überregionale Straßenverbindungen Z 7.2	Ponadregionalne połączenia drogowe Z 7.2
	Großräumige und überregionale Schienenverbindungen Z 7.2	Ponadregionalne połączenia szynowe Z 7.2
<u>Nachrichtliche Übernahmen</u> Ober- und Mittelzentren benachbarter deutscher Bundesländer (generalisiert ohne Zwischenstufe)		<u>Przejęcia z innych planów (informacyjnie)</u> Centra nadrzędne i pośrednie sąsiednich krajów związkowych RFN (generalizacja bez etapu pośredniego)
	Oberzentrum	Centrum nadrzędne
	Mittelzentrum	Centrum pośrednie

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

Grenzen		Granice
	Grenze Hauptstadtregion Berlin-Brandenburg	Granica regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia
	Landesgrenze Berlin-Brandenburg	Granica krajów związkowych Berlin-Brandenburgia
	Grenze Landkreis / kreisfreie Stadt	Granica powiatu/ powiatu grodzkiego
	Amtsgrenze und Grenze der amtsfreien Gemeinden	Granica urzędów (związków gmin) i granica gmin nietworzących urzędów
	Staatsgrenze	Granica państwowa
	Grenze benachbarter Bundesländer/ Wojewodschaften	Granica sąsiednich krajów związkowych/ województw
Topografie		Topografia
	Siedlung	Osiedle
	Gewässer einschl. der aus dem Sanierungsbergbau entstehenden Seen (Stand 02/2016)	Wody powierzchniowe łącznie z jeziorami powstającymi w ramach rewitalizacji terenów pokopalnianych (stan na 02/2016)
	Bundesautobahn	Autostrada federalna
	Bundesstraße	Droga federalna
	Landesstraße, Kreisstraße	Droga krajowa, droga powiatowa
	Schienenstraße	Droga kolejowa
	Bundeswasserstraße	Federalna droga wodna
	Internationaler Verkehrsflughafen	Lotnisko międzynarodowe
	Öffentlicher Binnenhafen	Publiczny port śródlądowy
Berlin	Metropole	Metropolia
Potsdam	Oberzentrum / Kreisfreie Stadt / Landkreis	Centrum nadrzędne/ powiat grodzki/ powiat
Guben	Mittelzentrum	Centrum pośrednie
<u>Neuzelle</u>	Amt	Urząd (związek gmin)
Friedland	Amtsfreie Gemeinde	Gmina nienależąca do urzędu
Diese Karte ist Bestandteil der Anlage zur Verordnung über den Landesentwicklungsplan Hauptstadtregion Berlin-Brandenburg (LEP HR) vom		Mapa ta jest elementem składowym załącznika do Rozporządzenia o planie rozwoju krajów związkowych dla regionu stołecznego Berlin-Brandenburg (LEP HR) z dnia
Kartengrundlage: ATKIS DLM 250, Stand 2015 (verändert) © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie, Frankfurt am Main Verfielfältigung, Verbreitung und öffentliche Zugänglichmachung, auch auszugeweise, mit Quellenangabe gestattet.		Podstawa map: ATKIS DLM 250, stan 2015 (zmieniony) © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie, Frankfurt am Main Powielanie, przetwarzanie i publiczne udostępnianie, także we fragmentach, jest dozwolone z podaniem źródła.
Gebietsstand 1. Januar 2016		Stan terytorialny na 1 stycznia 2016 r.
Originalmaßstab 1 : 250 000		Oryginalna skala 1 : 250 000
Kilometer		kilometry

Prognoza oddziaływania na środowisko do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko łącznie z oceną oddziaływania na obszary NATURA 2000
do projekt planu rozwoju krajów związkowych dla regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia (LEP HR), stan na 19.07.2016 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie
 - 1.1. Powód sporządzenia i stawiane zadania
 - 1.2 Treści i cele planu rozwoju krajów związkowych dla regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia
 - 1.3 Relacja LEP HR do innych planów i programów
 - 1.4 Ramy badania
 - 1.4.1 Podstawy prawne
 - 1.4.2 Treści, metodyka oceny i procedura oceny prognozy oddziaływania na środowisko
 - 1.4.2.1 Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do LEP HR
 - 1.4.2.2 Treści prognozy oddziaływania na środowisko
 - 1.4.2.3 Głębokość badania i szczegółowość prognozy oddziaływania na środowisko
 - 1.4.2.4 Stwierdzenia dotyczące oddziaływania na obszary NATURA 2000
 - 1.4.3 Podstawy oceny
 - 1.5 Trudności przy zestawieniu danych
- 2 Istotne dla planu cele i wzorce środowiskowe**
 - 2.1 Człowiek i jego zdrowie
 - 2.2 Zwierzęta, rośliny i różnorodność biologiczna
 - 2.3 Krajobraz
 - 2.4 Gleba
 - 2.5 Woda
 - 2.6 Powietrze/ klimat
 - 2.7 Dobra kultury i pozostałe dobra materialne
 - 2.8 Wzajemne oddziaływanie
- 3 Opis stanu środowiska i jego tendencji rozwojowych, łącznie z istotnymi dla LEP HR problemami środowiskowymi**
 - 3.1 Człowiek i jego zdrowie
 - 3.2 Zwierzęta, rośliny i różnorodność biologiczna
 - 3.3 Krajobraz
 - 3.4 Gleba
 - 3.5 Woda
 - 3.6 Powietrze/ klimat
 - 3.7 Dobra kultury i pozostałe dobra materialne
 - 3.8 Wzajemne oddziaływanie
- 4 Opis potencjalnych oddziaływań LEP HR na środowisko**
 - 4.1 Oddziaływanie regulacji LEP HR na środowisko
 - 4.1.1 Region stołeczny Berlin-Brandenburgia
 - 4.1.2. Rozwój gospodarczy
 - 4.1.3 Miejscowości centralne, obszary realizacji funkcji głównych, zabezpieczenie potrzeb bytowych i handel detaliczny

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

- 4.1.4 Krajobrazy kulturowe
 - 4.1.5 Rozwój osadnictwa
 - 4.1.6 Rozwój terenów otwartych
 - 4.1.7 Rozwój komunikacji i infrastruktury
 - 4.1.8 Klimat, powódzie i energia
 - 4.1.9 Współpraca międzygminna i regionalna
 - 4.2 Ocena oddziaływań na cele związane z ochroną obszarów NATURA 2000
 - 4.3 Transgraniczne oddziaływania na środowisko
 - 4.4 Oddziaływania realizacji całego planu
- 5 Alternatywy oraz działania mające na celu zapobieganie, zmniejszanie i kompensację znacznych oddziaływań na środowisko LEP**
- 6 Działania monitorujące**
- 7 Streszczenie w języku niespecjalistycznym**
- 8 Zestawienie literatury i źródeł**

Rozdział 4.3

Transgraniczne oddziaływania na środowisko

W szczególności poprzez ustalenie międzynarodowych korytarzy i związanych z tym priorytetów dla rozbudowy sieci transportowych, ale także poprzez ustalenie korytarzy terenów otwartych oraz położenie centrów w pobliżu granicy (np. Frankfurt nad Odrą) istnieją bezpośrednie relacje gospodarki przestrzennej z sąsiednimi krajami związkowymi RFN oraz z Polską. Regulacje nawiązują jednak bezpośrednio do ustaleń ogólnokrajowych i europejskich i konkretyzują je w ścisłym uzgodnieniu z sąsiednimi terenami. Korytarze terenów otwartych uwzględniają struktury krajobrazowe, które kontynuowane są w sąsiednich krajach związkowych. Ponieważ nie są tu ustalane żadne wąskie, konkretnie usytuowane w przestrzeni przedsięwzięcia, to nie należy też oczekiwać znacznych oddziaływań na środowisko. Uwzględnione w LEP HR ustalenie priorytetów przy rozbudowie konkretnych szlaków kolejowych uzgodnione jest z organami planistycznymi graniczących krajów związkowych. Możliwe oddziaływanie na środowisko tych przedsięwzięć na teren graniczących krajów związkowych badane będzie w ramach koniecznych ocen oddziaływań na środowisko sporządzanych w ramach specjalistycznego planowania tych inwestycji.

Rozdział 5

Oddziaływania realizacji całego planu

Bazując na zarysującym się rozwoju regionu stołecznego (np. rozwój ludności czy zmiany klimatyczne) LEP HR nakłada ramy regulujące gospodarkę przestrzenną. LEP HR stosuje przy tym konsekwentne podejście regulujące, które prowadzi w rezultacie do przestrzennej koncentracji rozwoju osadnictwa oraz obiektów infrastruktury. Przeciwdziała się w ten sposób rozproszonemu osadnictwu oraz przecinaniu jeszcze nienaruszonych terenów otwartych. Tendencję kumulowania możliwych oddziaływań na środowisko w obszarach, które są już obciążone (np. obciążenie hałasem w

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

aglomeracjach) plan uzupełnia także o zasady i cele gospodarki przestrzennej, które wspierają minimalizację znacznych negatywnych oddziaływań na środowisko w konkretnych wytycznych na kolejnych poziomach planowania.

Konkretne przestrzennie przedsięwzięcia lub działania, które mogłyby być związane ze znacznymi negatywnymi oddziaływaniami na środowisko, nie są ustalane. Także ze współdziałania różnych ustaleń planu nie wynikają z LEP HR żadne znaczne bezpośrednie negatywne oddziaływania na środowisko. Plan pozostawia odnośnie konkretnych planistycznych ustaleń szerokie przestrzenie do działania, więc pozostaje także duże pole do działania w zakresie unikania znacznych negatywnych oddziaływań na środowisko. Przy bardziej konkretnych ustaleniach przestrzennych, jak przy ustaleniu przestrzennych obszarów priorytetowych dla rozwoju osadnictwa, zredukowano dodatkowo poprzez dalsze ustalenia pośrednio możliwe ryzyko negatywnych oddziaływań na środowisko. Odbywa się to zarówno poprzez ustalenie korytarza terenów otwartych, poprzez który szczególnie chronione są wrażliwe obszary także na priorytetowych terenach rozwoju lub też poprzez nakaz łączenia tras komunikacyjnych i przesyłu, poprzez preferowane wykorzystanie najpierw dostępnych już struktur, jak i poprzez ograniczające rozwój ilościowe ustalenia celów.

Poprzez zasadę koncentracji połączoną z myślą przewodnią planowania integrującego różne użytkowania terenów, ale też uwzględniającego specyficzne stosunki środowiskowe na obszarach częściowych, wspiera się w sumie realizację istotnych celów środowiskowych. W ten sposób na przykład założenie planistyczne rozwoju krajobrazów kulturowych przeciwdziałać może degradacji jakości krajobrazów kulturowych. Konsekwentna ochrona wartościowych funkcji terenów otwartych w systemie korytarza terenów otwartych wspiera zachowanie cennych ekologicznie i krajobrazowo terenów, które są również niezwykle istotne jako tereny kompensacji dla gęściej zaludnionych terenów. Ustalenia dotyczące prewencyjnej ochrony przed skutkami zmian klimatycznych i powodziami tworzą korzystne warunki dla pozytywnego rozwoju przestrzeni, w szczególności dla dobra chronionego człowieka. Jednocześnie przeciwdziała się - w połączeniu z regulacjami dotyczącymi rozwoju osadnictwa i infrastruktury - krajobrazowi z rozproszonym osadnictwem oraz wspiera minimalizację zużycia energii i terenów.

Rozdział 7

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Kraje związkowe Berlin i Brandenburgia pracują obecnie nad wspólnym planowaniem krajów związkowych dla regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia, aby sporządzić wspólny plan rozwoju krajów związkowych dla regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia (LEP HR), który zastąpić ma istniejący plan rozwoju krajów związkowych Berlin-Brandenburgia (LEP B-B). Plan ten zgodnie z § 9 ustęp 1 ROG w połączeniu z artykułem 8a LPiV (umowy o planowaniu krajów związkowych) poddać należy strategicznej ocenie oddziaływań na środowisko (SOOŚ). Istotnym elementem składowym SOOŚ jest prognoza oddziaływania na środowisko, której treści i wyniki zostaną tu streszczone. Przedmiotem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest wstępny projekt LEP HR.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko jest zbadanie potencjalnych znacznych oddziaływań na środowisko LEP HR, przy czym pod uwagę brane są zarówno negatywne, jak i pozytywne oddziaływania. Środowisko jest przy tym w oparciu o Ustawę o ocenach oddziaływania na środowisko (UVPG) dzielone na poszczególne elementy składowe, tzw. dobra chronione (człowiek i jego zdrowie, krajobraz, zwierzęta, rośliny i różnorodność biologiczna, gleba, woda, powietrze/ klimat oraz dobra

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

kultury i pozostałe dobra materialne).

Ocena oddziaływań przeprowadzana jest na bazie celów środowiskowych, które ustalone są w znajdujących zastosowanie ustawach i planach na poziomie federalnym i krajowym. Katalog celów został uprzednio uzgodniony z najwyższymi specjalistycznymi organami krajów związkowych Berlin i Brandenburgia.

Odpowiednio wybrane i uzgodnione zostały także wykorzystywane do oceny dane organów specjalistycznych. Chodzi tu o dostępne już dane statystyczne i dotyczące tych terenów dla całego obszaru obu krajów związkowych.

Po wspomnianym już ustaleniu celów środowiskowych stosowanych przy ocenie następuje najpierw opisanie stanu obecnego z oszacowaniem w przybliżeniu tendencji rozwojowych poszczególnych dóbr chronionych.

Przykładami takich tendencji są w tym kontekście przyrost ludności w Berlinie i jego okolicach czy też spadek liczby ludności w regionach kraju związkowego Brandenburgia oddalonych od Berlina, zmniejszenie obciążenia hałasem poprzez konsekwentną realizację planów redukcji hałasu, wzrost udziału obszarów pod ochroną, uwarunkowana popytem redukcja przeznaczenia terenów pod osiedla mieszkaniowe i komunikację oraz zmiany klimatyczne ze skutkami przede wszystkim dla gospodarki wodnej.

Istotną część prognozy oddziaływania na środowisko stanowi prognoza oddziaływania planu na środowisko. W tym celu bada się dane ustalenia (cele i zasady LEP HR) w kolejności ich podziału w części tekstowej LEP HR.

Region stołeczny Berlin-Brandenburgia

Ustalenie obszarów częściowych następuje odnośnie konkretnych przestrzeni i odtwarza istniejące struktury, na bazie których można zróżnicować różną potrzebę działań i regulacji. Poprzez to nakłada się na planowanie przestrzenne ramę działania, która oparta jest o istniejące struktury przestrzenne i w przewiduje dla obszarów z większą dynamiką rozwoju zwiększoną potrzebę regulacji. Jest to też wymóg pozytywnie ocenianego, przyjaznego dla środowiska rozwoju.

Rozwój gospodarczy

LEP HR stosuje koncepcję koncentracji i łączenia terenów aktywizacji gospodarczej i lokalizacji logistycznych na terenach już nimi obciążonych w lub na obrzeżach istniejących osad lub na już przez nie ukształtowanych terenach. W ten sposób chroni się obszary wrażliwe i cenne ekologicznie. W celu unikania negatywnych oddziaływań na środowisko LEP HR zawiera dodatkowe wskazówki odnośnie ochrony klimatu i ochrony przed imisjami zanieczyszczeń i zachęca do możliwie zgodnego z wymogami środowiska postępowania przy wyborze lokalizacji. Nie następuje konkretne ustalenie lokalizacji. Poprzez to pozostaje wystarczająca duża przestrzeń pozwalająca na unikanie możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko.

Wybór odpowiednich lokalizacji dla wielkopowierzchniowych przedsięwzięć aktywizacji gospodarczej i przemysłowych oraz zapewnienie odpowiednich obszarów dla pozyskiwania płytko położonych surowców w kraju związkowym Brandenburgia przekazywane jest jako zlecenie do planowania regionalnego. Ponieważ sam LEP HR nie dokonuje w tym zakresie żadnych ustaleń, dopiero na

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

poziomie planowania regionalnego mogą zostać podjęte w odniesieniu do poszczególnej lokalizacji odpowiednie oceny oddziaływania na środowisko (strukturyzowanie).

Miejscowości centralne, obszary realizacji funkcji głównych, zabezpieczanie potrzeb bytowych i handel detaliczny

Osadnictwo, zabezpieczenie potrzeb bytowych i wielkopowierzchniowy handel detaliczny skoncentrowane są w miejscowościach centralnych. Tworzy się poprzez to ramy dla możliwego łączenia ze sobą przedsięwzięć o możliwym negatywnym oddziaływaniu na środowisko na terenach już obciążonych. Z drugiej strony chroni się poprzez tę koncentrację mało jeszcze obciążone tereny otwarte.

Krajobrazy kulturowe

Odnosnie rozwoju krajobrazu kulturowego w LEP HR ustalana jest tylko rama programowa. Uwzględnienie regionalnych i lokalnych jakości jako nadających tożsamość elementów stanowi jednak ważny impuls dla pozytywnego rozwoju środowiska.

Rozwój osadnictwa

W LEP HR ustala się, poprzez nadanie priorytetu rozwojowi do wewnątrz i przyłączaniu przylegających nowych terenów, koncentrację osiedli mieszkaniowych w istniejących centrach osadniczych i na bezpośrednio graniczących z nimi obszarach. Poprzez koncentrację i łączenie zapobiega się zajmowaniu terenów mało obciążonych i krajobrazowi z rozproszonym osadnictwem. Chroni się wrażliwe i cenne obszary na terenach otwartych. Na obszarach częściowych powstawać mogą z uwagi na koncentrację także negatywne oddziaływania na środowisko, które mogą jednak być minimalizowane poprzez odpowiednie lokalne lub regionalne planowanie. Poprzez ustalenie, że uwzględniać należy wynikające ze zmian klimatycznych wymagania, LEP HR przyczynia się do zmniejszenia możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko.

Dotyczy to także wykorzystania wojskowych i cywilnych terenów przeznaczonych do przekształcenia na cele przedsięwzięć trudnych do zintegrowania z zabudową miejską. Poprzez ustalenia dotyczące traktowania terenów przeznaczonych do przekształcenia, nowe tereny mieszkaniowe i przedsięwzięcia niemożliwe do zintegrowania z zabudową miejską są celowo kierowane na tereny już wcześniej obciążone zabudową, co pozwala w dużym stopniu na unikanie zajmowania terenów otwartych, dotychczas nieobciążonych.

W ramach pogłębionej oceny dokonano ustaleń dotyczących korytarza terenów otwartych oraz udziału terenów cennych ekologicznie i krajobrazowo w obrębie miejscowości centralnych. Wynika z tego w formie wskazówki dla kolejnych poziomów planistycznych mniej lub bardziej wąska przestrzeń do minimalizacji możliwych oddziaływań na środowisko przy rozwoju osadnictwa.

Rozwój terenów otwartych

LEP HR ustala w formie kartograficznej zintegrowany system korytarzy terenów otwartych, który zgodnie z ustaleniami tekstowymi powinien być chroniony. Tym samym wnoszony jest, obok zabezpieczonej prawem specjalistycznym ochrony obszarowej, istotny wkład w zachowanie i rozwój naturalnej różnorodności środowiska oraz w minimalizację rozcięcia krajobrazów.

Części projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko łącznie ze streszczeniem w języku niespecjalistycznym

Rozwój komunikacji i infrastruktury

Większość regulacji LEP HR dotycząca rozwoju komunikacji i infrastruktury ma raczej charakter nadrzędny (linie łączące pomiędzy gminami) bez ustaleń kartograficznych czy tekstowych dotyczących konkretnych tras i położenia w przestrzeni. Dąży się do oszczędzającego tereny i skoncentrowanego rozwoju, poprzez co wzmacnia się ochronę terenów otwartych i obszarów cennych ekologicznie.

Klimat i energia

Poprzez ustalenia LEP HR w obszarze klimatu, prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej i energii wspierane są istotne cele środowiskowe, które mają pozytywny wpływ na dobra chronione klimat i człowiek, ale także na wszystkie inne dobra chronione przyrody i krajobrazu. Nie są ustalane konkretne przedsięwzięcia w zakresie rozbudowy energii odnawialnych. Nie wykazuje się też konkretnych terenów do pozyskiwania kopalnych źródeł energii. Regulacje w tym zakresie nie mogą więc powodować znacznych oddziaływań na środowisko.

Współpraca międzygminna i regionalna

Ustalenia dotyczące współpracy międzygminnej i regionalnej wykazują jedynie niewielkie znaczenie środowiskowe. Rozwój parków regionalnych może przyczynić się do złagodzenia negatywnych oddziaływań na środowisko, które powstać mogą w związku ze wzrostem liczby ludności na Terenach Podmiejskich Berlina i związaną z tym rosnącą działalnością osadniczą.

Oddziaływanie na obszary NATURA 2000

W odniesieniu do oddziaływań na cele związane z ochroną obszarów NATURA 2000 ustalenia LEP HR charakteryzują się bardzo niskim potencjałem konfliktów. Większość specjalnych obszarów ochrony siedlisk oraz obszarów specjalnej ochrony ptaków zostało ujętych w systemie korytarzy terenów otwartych. Poza tym poprzez system korytarzy terenów otwartych wspiera się cel tworzenia sieci europejskich terenów chronionych.

Wynik prognozy oddziaływania na środowisko

Koncepcja LEP HR integruje istotne cele środowiskowe z planowaniem przestrzennym. Konsekwentnie realizowany jest wzorzec regulacyjny, który zmierza do koncentracji rozwoju osadnictwa i infrastruktury oraz szeroko zakrojonej ochrony terenów otwartych. Uzyskuje się dzięki temu daleko idącą ochronę terenów otwartych oraz terenów wartościowych ekologicznie, aczkolwiek nie można wykluczyć potencjalnie negatywnych oddziaływań na środowisko na już obciążonych obszarach poprzez koncentrację nowych osiedli lub infrastruktury.

Nie należy oczekiwać bezpośrednich negatywnych oddziaływań LEP HR na środowisko, ponieważ nie zawiera on ustaleń ściśle wyznaczających tereny dla przedsięwzięć o odpowiednich skutkach (skala 1: 250 000). Wszystkie zawarte w planie stwierdzenia dają szeroką swobodę działania dla konkretnych planistycznych wytycznych, więc powinno być także możliwe unikanie przy tym znacznych oddziaływań na środowisko.